

Повномасштабне вторгнення не стало завадою у виступах на сцені народного театру. Помітною є позитивна динаміка в театральному осередку «На Павленках», труппа поповнюється небайдужими до мистецтва людьми: талановитими хлопцями та дівчатами, акторами в минулому театру ім. Гоголя, студентами ХДАК й ентузіастами, які мріють про набуття досвіду в професії актора, — всі вони грають у виставах ЦКД Полтави.

За цей період глядач побачив вистави Лесі Українки, Олександра Олесья, Олени Пчілки, Готгольда Ефраїма Лессінга, Арчибальда Кроніна та ін. Театр почав здійснювати гастролі та брати участь у фестивальному русі, втілюючи свій месіанський порив щодо сприяння формуванню національної свідомості українців, відродженню української культури, зокрема підйому національного духу в наявній реальності.

Отже, висвітлення обраної автором теми існування та діяльності народних театрів України розширює науковий дискурс вітчизняного театрознавства. Крім того, поглиблюється уявлення про мистецьку місію театру, зокрема Народного театру «На Павленках», який, попри нищівні воєнні обставини, стійко підтверджує звання «народний» та набирає обертів розвитку, сприяючи нині актуальному, як ніколи, відродженню української національної культури.

М. Островська, Д. Гаврилюк

**ТЕАТР ПІД ЧАС ВІЙНИ:
МІСІЯ ЗЦІЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА Й РЕФЛЕКСІЇ ДІЙНОСТІ**

M. Ostrovska, D. Havryliuk

**THEATRE DURING WAR:
THE MISSION OF HEALING SOCIETY AND REFLECTIONS ON REALITY**

Актуальність обраної для розгляду теми полягає, насамперед, у тому, що вона безпосередньо стосується реалій України кризь призму обґрунтувань ролі театру під час війни.

Питання актуальності театрального мистецтва викликає відповідні дійсності суперечності. Глядачі поділяються на два табори: одні вважають театральну діяльність під час війни недоречною, інші кажуть, що театр необхідний для рефлексій на тему війни, і, навпаки, можливості «вийти» думками в інший світ. Війна змінює наші запити на мистецтво.

Звернення до мистецтва театру формує світосприйняття через засвоєння його художньої мови. Тому для одних театр під час війни — це рефлексія, можливість відчувати «причетність до болю країни», для інших — рятівний відпочинок і втеча від важкої реальності.

Якщо згадувати історію, у кризові моменти театр не «зникає», а навпаки, трансформується, адаптуючись до нових потреб й умов глядача. Складний період стає поштовхом для нового театру.

У Польщі під час Другої світової війни був створений експериментальний театр «Редуту» Юліуша Остерва, який, відроджуючи культурну свідомість через театральні постановки, став духовною опорою нації. Франція, Італія, Німеччина тощо — так можна дійти і до Стародавнього Риму — історія зберігає низку свідчень тому, що під час війни мистецтво театру отримує новий «бум» розвитку, нові сенси й нові форми. Театр, за відомим висловлюванням Леся Курбаса, «має бути таким,

яким суспільство має бути завтра», що підкреслює важливість ролі сценічних форм у створенні сприятливого для індивідуума з активною громадською позицією соціального середовища.

Перформативний і фізичний театр презентують формати, коли не потрібні слова, головним чином, вистави про війну, з якою кожен українець особисто знайомий. Особливим інструментом миттєвого реагування на події є форум-театр, у якому історія розкривається не тільки в культурно-мистецькому та театральному ракурсі відтворення взаємовпливів «війна — театр», а й в антропологічному — людському, оскільки театр створюється людьми, яким притаманні певні позиції, думки, почуття. Досвід війни і життя людини в її умовах постають ключовими темами для опрацювання.

В історії українського театрального мистецтва сьогоднішній театр, зумовлений війною і про війну, активізує в людині почуття несамотності, відсторонення від почуття нескінченної тривоги, як захисний механізм театральної практики в сенсі терапевтичного впливу. Театр сприяє переосмисленню власної культурної та особистісної ідентичності.

Український театр у культурно-історичному й соціально-політичному контекстах через політичні утиски, як відомо, мав пунктирний розвиток, і нинішні умови, без перебільшення, сприяють поштовху для культурного прориву та активного його відродження, коли театр стає важливою платформою зцілення суспільства й затвердження української національної ідентичності.

Г. Голубничий

ВПЛИВ ЗМІНИ СПРИЙНЯТТЯ СУЧАСНОГО ГЛЯДАЧА НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ АКТОРА

Н. Holubnychyi

THE IMPACT OF PERCEPTION CHANGING OF THE MODERN SPECTATOR OF ACTOR'S TRAINING

У сучасному інформаційному просторі стримінгові платформи та серіальний формат суттєво змінили не лише спосіб споживання контенту, але й саму структуру кіно- й театрального мистецтва. Глядачі дедалі частіше віддають перевагу легкому, динамічному та перформативному контенту, що швидко утримує їхню увагу, на відміну від складних наративних структур, які потребують глибокого занурення та рефлексії. Актуальність цієї теми полягає в тому, що така тенденція змушує акторів адаптуватися до нових вимог індустрії, змінюючи традиційні підходи до професійної підготовки. Та на які саме аспекти слід звернути увагу при підготовці майбутніх акторів у реаліях сучасності?

Театральна та кінематографічна освіта традиційно ґрунтувалася на вивченні класичних шкіл акторської майстерності, які передбачають роботу над глибокою психологічною розробкою образу, тривалу репетиційну підготовку, аналітичний підхід до тексту та побудову складних емоційних трансформацій персонажа. Однак із розвитком стримінгових платформ та короткометражного відеоконтенту (TikTok, Instagram Reels, YouTube Shorts), велика кількість якого формує смаки та уподобання сучасного глядача, ці підходи починають втрачати свою ефективність у нових реаліях індустрії. Таким чином, нові тенденції в глядацьких вподобаннях диктують зміни в акторській професії.